

Voorzieningen van het GO!

Een introductie

GO! Wij
bereiken
meer

1. HISTORIEK: INTERNATEN BUITENGEWOON ONDERWIJS EN INTERNATEN MET PERMANENTE OPENSTELLING; VAN ONDERWIJS NAAR WELZIJN	4
2. DE VOORZIENINGEN BINNEN HET GO!	6
3. BIJZONDER DECREET BETREFFENDE HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS	7
4. DE CLIËNTEN VAN DE VOORZIENING	8
5. PERSONEEL	8
6. MIDDELEN VAN DE VOORZIENINGEN	9
7. KWALITEITSVERWACHTINGEN VAPH EN OPGROEIEN	10
8. HET AANBOD VAN DE VOORZIENINGEN: DE ZORGFUNCTIES	11
9. AANBOD RECHTSTREEKS EN NIET-RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE JEUGDHULP	12
10. DE BELANGEN VAN DE VOORZIENINGEN WORDEN INTERN EN EXTERN VERDEDIGD	13
11. HET TOEKOMSTPERSPECTIEF VAN DE VOORZIENINGEN	14

COLOFON

Dit is een uitgave van het Gemeenschapsonderwijs

Redactieadres: het Gemeenschapsonderwijs,
Willebroekkaai 36 - 1000 Brussel

02 790 92 00 • www.g-o.be • info@g-o.be

Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Sinds 1 september 2023 richt het GO! naast onderwijsinstellingen en CLB's ook voorzieningen in die een rol opnemen binnen de jeugdhulp (Welzijn). Deze jonge voorzieningen mogen dan wel nog volop in ontwikkeling zijn, toch worden ze verondersteld beslissingen te nemen met het oog op de toekomst. Sommige van die beslissingen vergen bovendien goedkeuring van hun raad van bestuur. Om tot onderbouwde beslissingen te komen is wat kennis van zaken over de voorzieningen nodig. Deze brochure bevat de basisinformatie over de werking van de voorzieningen van het GO! en is bedoeld aan die kennisbehoefte tegemoet te komen.

Volstaat deze basisinformatie voor jou niet of blijven er zaken on(der)belicht, aarzel dan niet om je vragen te stellen aan het transitieteam. **Hieronder vind je de contactgegevens van de teamleden.**

sylvie.lambrechts@g-o.be
afdeling Netbrede Ontwikkeling
en Ondersteuning (algemeen)

aurora.sejdo@g-o.be
afdeling Netbrede
Ontwikkeling en Ondersteuning
(personeelsbeleid)

marianne.de.paduwa@g-o.be
afdeling Beleid en
Belangenbehartiging

Meer informatie vind je
op **GO! pro.**

1

Historiek: internaten buitengewoon onderwijs en internaten met permanente openstelling; van Onderwijs naar Welzijn

Op 1 september 2023 zijn de internaten van het buitengewoon onderwijs, het Tehuis Kuurne en de internaten met permanente openstelling (IPO's) ingekanteld in de financiering, kwaliteitseisen en toezicht van het beleidsdomein Welzijn. De internaten van het buitengewoon onderwijs (geen IPO's) waren enkel opengesteld op schooldagen.

Het vastleggen van de middelen en de capaciteit is gebeurd op basis van enerzijds een inschaling van de zorgnoden van de internaten die er in 2022 verbleven en anderzijds de openstelling (residentieel voor de IPO's en op schooldagen voor de internaten buitengewoon onderwijs).

Na de transitie werden de internaten buitengewoon onderwijs en de IPO's respectievelijk multifunctionele centra van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (MFC's VAPH) en/of organisaties voor bijzondere jeugdzorg onder Opgroeien (OVBJ).

Die keuze hebben de scholengroepen zelf mogen maken en ze hebben zich daarbij laten leiden door de resultaten van de inschaling. Dat heeft geresulteerd in het ontstaan van 1 OVBJ, twee voorzieningen met een dubbele erkenning MFC/OVBJ en 12 MFC's.

Elke voorziening is erkend voor de zorg voor een bepaald aantal cliënten. Die erkenning is de ondergrens van wat een voorziening aan zorg moet realiseren (output). De regelgeving bepaalt dat er minstens evenveel kinderen en jongeren moeten ondersteund worden als vóór de transitie.

Lijst van de voorzieningen met hun directeur

Scholengroep	Plaats	Naam	Directeur
SAM	Genk	MFC Groeicampus	Ivo Vanderhoven
Fluxus	Kasterlee	MFC Madee	Elke Miechielsen
Dender	Aalst	MFC GO! 't Kasteeltje	Geert stroobant
Next	Kortesseem	MFC De Dageraad	Katrien Fias
Dynamiek	Evergem	MFC Het Punt	Dimitri Roels
Gent	Gent	MFC Nova	Jona Muylaert
Huis 11	Heverlee	MFC Woudlucht	Tom Grietens
24K	Oudenaarde	MFC Odisam	Isabelle Van De Vyvere
Waasland	Sint-Niklaas	MFC De Link	Hans Verbeke
Brussel	Neder-over-Heembeek	MFC Villa'Ket	Idriss Ibnou-Cheikh
Xplora	Kuurne-Kortrijk-Rumbeke	MFC/OVBJ Kastor-Pollux	Diter Den Baes
Invento	's Gravenwezel	MFC Zonnebos	Dieter Verheyen
Xpert	Lommel	MFC De Veerkracht	Bart Verswijvel
!mpact	De Haan-Brugge-Knokke	MFC/OVBJ !mpact	
Inspira	Koksijde	OVBJ De Steiger	Elke Vanhee

2

De voorzieningen binnen het GO!

De beheerstructuur van het GO! is geregeld in **het bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs** van 14 juli 1998 (**BDGO**). Het bijzonder decreet bepaalt dat het Gemeenschapsonderwijs een openbare instelling is met rechtspersoonlijkheid waarbij de scholengroepen en de Raad van het Gemeenschapsonderwijs de inrichtende machten vormen. Elke voorziening ressorteert onder de bevoegdheid van een scholengroep. De voorzieningen hebben dus een publiekrechtelijk karakter.

Binnen het landschap van de integrale jeugdhulp neemt het GO! een aparte positie in; alle niet- MFC's van het GO! zijn privaatrechtelijke organisaties die ressorteren onder het paritair comité 319.01 (voornamelijk vzw's.) De voorzieningen van het GO! ressorteren, gelet op het publiekrechtelijk karakter, niet onder dat paritair comité. Dat leidt ertoe dat de voorzieningen van het GO! geen aanspraak kunnen maken op bepaalde middelen zoals die van de Sociale Maribel en die voor zware beroepen. De **Sociale Maribel** is een maatregel om de tewerkstelling in de non-profitsector te bevorderen via de creatie van bijkomende arbeidsplaatsen; werkgevers krijgen hiervoor een tussenkomst.

De toegang tot het vormingsinstituut van PC 319, ICOBA, is intussen wel mogelijk gemaakt.

3

Bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs (BDGO)

In het bijzonder decreet worden **de bevoegdheden** en **de samenstelling van de verschillende organen** binnen het GO! aangegeven. Het BDGO dateert van voor de transitie van de voorzieningen. De bepalingen zijn geschreven in functie van onderwijsinstellingen en CLB's, niet van de voorzieningen. Er is daarom een vertaling gemaakt op maat van de voorzieningen.

Het uitgangspunt is dat de directeur van de voorziening maximaal bevoegd is voor de organisatie van zijn voorziening met alle (decreta)le verplichtingen die daarbij horen. Wanneer processen/verplichtingen financiële implicaties hebben die de dagelijkse werking overstijgen, ligt de bevoegdheid onverminderd bij de algemeen directeur of de raad van bestuur. De scholengroep kan zelf het bedrag bepalen vanaf wanneer de beslissingsbevoegdheid de directeur overstijgt.

Als de raad van bestuur of de algemeen directeur bevoegdheden delegeert aan de directeur van de voorziening, dan moet dit formeel geregeld zijn.

4

De cliënten van de voorziening

Een **multifunctioneel centrum** (MFC) richt zich tot personen met een handicap tot en met 21 jaar (uitzonderlijk verlengbaar tot en met 25 jaar) die nood hebben aan specifieke ondersteuning. Een multifunctioneel centrum voorziet in begeleiding, dagopvang en verblijf. Een voorziening bepaalt voor wie zij haar aanbod openstelt (indicaties) en kan ook bepaalde tegenindicaties formuleren zoals een voorbehoud voor zwangere cliënten of cliënten met een drugsverslaving.

Soms kunnen cliënten niet tijdig doorstromen naar de volwassenenhulp. Een MFC kan dan toch zorgen voor de continuïteit van de hulpverlening. Het persoonsvolgend budget (PVB) na jeugdhulp is bedoeld voor jongvolwassenen die als minderjarige ondersteuning kregen via een multifunctioneel centrum (MFC). Het doel is om de continuïteit van ondersteuning te waarborgen wanneer de jongere

meerderjarig wordt, zodat intensieve of frequente ondersteuning kan worden voortgezet. Die ondersteuning gebeurt dan bovenop de erkenning (en dus de te verwachten output). Voorzieningen moeten erover waken dat ze voldoende uitstroom kunnen realiseren zodat de instroom van nieuwe cliënten niet in het gedrang komt. Daarom is ondersteuning van een MFC via PVB na jeugdhulp beperkt tot 2 jaar.

Cliënten van een organisatie voor bijzondere jeugdzorg (OVBJ) zijn voornamelijk kinderen en jongeren die ondersteuning nodig hebben in de jeugdzorg. Het gaat om jongeren in verontrustende situaties, die niet voltijds in hun thuissituatie kunnen verblijven, en jongeren die onder toezicht staan van een jeugdrechter of via de intersectorale toegangspoort in de OVBJ terecht zijn gekomen.

5

Personeel

In de voorzieningen van het GO! werken zowel vastbenoemde personeelsleden uit het transitiekader, als contractuele personeelsleden. In de privévoorzieningen is er enkel contractuele tewerkstelling. De vastbenoemden in de voorzieningen van het GO! ressorteren onder de bepalingen van het decreet rechtspositie personeel gemeenschapsonderwijs; voor

de contractuelen is er een handleiding uitgeschreven waarvan de bepalingen sterk aanleunen bij het paritair comité 319.01.

De vastbenoemde personeelsleden hebben een jaaropdracht, de contractuelen werken 38 uur per week. Ook de vakantie- en ziekteregeling is verschillend.

6

Middelen van de voorzieningen

De MFC's krijgen voor hun organisatie personeelspunten en werkmiddelen van het VAPH. De OVBI's krijgen een enveloppefinanciering van Opgroeien.

Voor de inzet van de middelen zijn er een aantal regels vastgelegd, die verschillend zijn voor het VAPH en Opgroeien. Het uitgangspunt is echter hetzelfde: de voorziening moet ervoor zorgen dat er voldoende zorg handen op de werkvloer zijn en erover waken dat er een stevig beleids- en middenkader is dat samen met het team en de zorggebruikers de kwaliteitsprocessen, die zijn vastgelegd in de respectievelijke kwaliteitsdecreten, duurzaam kan uitrollen.

Alle personeelsleden van de voorzieningen worden door de agentschappen VAPH en Opgroeien verloned als contractuelen, zoals gangbaar is in de privaatrechtelijke organisaties. Door het verschil in RSZ 'kosten' de vastbenoemde personeelsleden minder dan contractuelen. Dat verschil geeft voorzieningen de middelen om het onevenwicht in prestatie- en vakantieregeling tussen vastbenoemden en contractuelen te compenseren op de werkvloer.

Er is voor de vervanging van langdurig zieke vastbenoemde personeelsleden ook voorzien in beperkte middelen vanuit Onderwijs.

In de jeugdhulp worden prestaties in weekends, feestdagen en nachten vergoed via de zogenaamde variabele prestaties. Gelet op het feit dat de voorzieningen van het GO! naast contractuelen, ook vastbenoemden in dienst hebben, op wie dit systeem niet van toepassing is, volstaan de middelen voor variabele prestaties momenteel ruimschoots. In principe zijn dit personeelsmiddelen die moeten verantwoord worden, maar gezien de aparte situatie worden deze middelen voorlopig toegekend als werkmiddelen. De voordeelpositie van het GO! inzake variabele prestaties is dus tijdelijk.

7

Kwaliteitsverwachtingen VAPH en Opgroeien

Door de transitie moeten de voorzieningen van het GO! voldoen aan de kwaliteitsverwachtingen van de respectievelijke agentschappen. Zij zijn ook onderworpen aan het toezichtskader; het is Zorginspectie die de voorzieningen doorlicht, aanbevelingen formuleert en inbreuken vaststelt. Van de voorzieningen wordt verwacht dat zij actief aan de slag gaan om de aanbevelingen en de inbreuken binnen de aangegeven termijnen weg te werken. Wanneer inbreuken tegen de regelgeving niet tijdig worden weggewerkt, kan dat aanleiding geven tot handhavingsmaatregelen.

Een belangrijke kwaliteitsverwachting betreft de participatie. In Welzijn wordt het ecologisch model gehanteerd; dat betekent dat flexibele zorgtrajecten worden uitgetekend met de cliënten en hun context. In de jeugdhulp spreken ze niet óver cliënten maar mét cliënten. Ze werken emancipatorisch en creëren samen met de cliënt, zijn context en andere partners de randvoorwaarden die ervoor zorgen dat cliënten en hun context meer vat krijgen op hun situatie en leven. Participatief werken sluit nauw aan bij emancipatorisch werken. Mensen meer vat geven op hun eigen leven door hen in staat te stellen om mee te denken, mee te praten (inspraak) en vooral om mee te beslissen over de zaken die voor hen van belang zijn, is een fundament voor goede hulpverlening én tegelijk een recht. Dat betekent dat ze de cliënten die ze begeleiden en hun context, zoveel mogelijk aan het stuur van hun hulpverlening zetten. Voorzieningen nemen de zorg niet over maar versterken en begeleiden cliënten en hun gezin.

8

Het aanbod van de voorzieningen: de zorgfuncties

De drie basisfuncties van een voorziening zijn: **verblijf**, **dagopvang** en **begeleiding**.

Verblijf is overnachting met inbegrip van opvang en ondersteuning gedurende de ochtend- en avonduren. Verblijf wordt uitgedrukt in nachten.

Schoolaanvullende dagopvang is het aanbieden van handicapspecifieke opvang overdag zonder schoolvervangend karakter, gericht op het stimuleren van de ontwikkelingskansen van de gebruiker.

Schoolvervangende dagopvang is de dagopvang waarbij er een alternatief programma wordt aangeboden, zoveel mogelijk in samenwerking en in afstemming met een onderwijsinstelling. Het doel is om kinderen en jongeren binnen onderwijs te houden.

Begeleiding omvat de algemene psychosociale ondersteuning of ondersteuning van activiteiten van het dagelijks leven (ADL-ondersteuning), zowel mobiel als ambulant, aan de gebruiker of zijn context. Mobiele begeleiding betekent dat de begeleiding van een multifunctioneel centrum zich verplaatst naar de gebruiker of zijn context. Onder ambulante begeleiding wordt verstaan dat de gebruiker of zijn context zich verplaatst naar een multifunctioneel centrum. Elk MFC moet ambulante of mobiele begeleiding aanbieden.

Voorzieningen moeten beleid voeren rond deze drie zorgfuncties. Het toekomstperspectief dat ze daarrond uittekenen, wordt in zorgconcepten gegoten.

9

Aanbod rechtstreeks en niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp

De voorzieningen van het GO! hebben allemaal een aanbod NRTJ; enkele organiseren ook RTJ.

Niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (NRTJ) is hulpverlening waarvoor een aanmelding nodig is door een jeugdhulpaanbieder of die via een specifieke aanmeldprocedure verloopt, waarbij het akkoord en de tussenkomst van de intersectorale toegangspoort (onderdeel van de afdeling Continuïteit en toegang – ACT) nodig zijn. Een jongere of een ouder kan niet zelf naar de toegangspoort of voorziening stappen om een aanvraag te doen: dat moet via een hulpverlener, de zogenaamde contactpersoon-aanmelder.

NRTJ is gespecialiseerd en vaak erg intensief en ingrijpend. Daarom verloopt dit via de toegangspoort, daar neemt men de tijd om uitgebreid te onderzoeken of het gevraagde aanbod effectief nodig en wenselijk is. NRTJ gaat vooral over verblijf in Opgroeien of in een MFC (Informatie VAPH).

Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJ) is beperkte, handicapspecifieke ondersteuning in de vorm van begeleiding, dagopvang of verblijf voor wie af en toe hulp nodig heeft. Voor rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp moeten zorggebruikers en ouders geen aanvraag indienen bij het VAPH of de intersectorale toegangspoort. Ze kunnen rechtstreeks contact opnemen met een zorgaanbieder voor onmiddellijke ondersteuning.

Iedereen die een (vermoeden van een) handicap heeft, heeft jaarlijks recht op 8 punten rechtstreeks toegankelijke hulp. Die punten kunnen ingezet worden voor verblijf, begeleiding of dagopvang of een combinatie ervan. 8 punten leveren al heel wat laagdrempelige ondersteuning op; bijvoorbeeld 61 nachten verblijf. Zo kunnen ouders en gezinnen tot rust komen of een betere balans brengen in hun leven.

Die 8 punten zijn ook bijzonder relevant voor de scholengroepen die een voorziening hebben; het MFC kan onmiddellijk ondersteuning bieden tot op de klasvloer via het RTJ-aanbod.

Laagdrempelige, nabije hulp werkt preventief om escalatie naar ingrijpendere hulp te vermijden en om gezinnen te versterken. Er zijn ook gunstige effecten op schooluitval. Scholengroepen die een RTJ-aanbod hebben, kunnen een mooi continuüm realiseren van laagdrempelige naar intensieve hulp. Als er dan ook nog een onderwijsinternaat is, is dat een bijkomende mogelijkheid voor een samenwerking Onderwijs-Welzijn.

De belangen van de voorzieningen worden intern en extern verdedigd

Het transitieteam van de centrale diensten van het GO! capteert de bezorgdheden van de voorzieningen. Wanneer het team die bezorgdheden vervolgens naar het beleid wil escaleren, stapt ze eerst naar de permanent technische commissie (PTC) Onderwijs-Welzijn voor advies. Bij een positief advies gaat dit vervolgens naar de managementraad (MARA), de Coördinatieraad van de Algemeen Directeurs (Co-RA) en – indien nodig – ook naar de Raad van het GO!.

De basis van een dossieropmaak is een visie. De [meest recente visietekst](#) in dit verband gaat over de samenwerking tussen aspecten van onderwijs en welzijn binnen de scholengroepen. Die tekst was nodig omdat er almaar meer wordt ingezet op transversaal beleid om het traject voor zorggebruikers en hun context zo kwaliteitsvol mogelijk te maken. Welzijn kan dit niet alleen; samenwerking met Onderwijs is noodzakelijk.

De belangen van de voorzieningen worden extern verdedigd door het Vlaams Welzijnsverbond. Het Vlaams Welzijnsverbond ondersteunt en vertegenwoordigt sociaal ondernemers en voorzieningen in de Vlaamse welzijnssector, met focus op jeugdhulp, gezinsondersteuning, kinderopvang en ondersteuning van personen met een handicap. De organisatie vertegenwoordigt ongeveer **750 voorzieningen**, goed voor een capaciteit van circa 27 000 plaatsen en een tewerkstelling van 30 000 tot 31 000 werknemers. Ze ondersteunen hun leden in welzijnsgericht ondernemerschap en treden op als belangenbehartiger, vooral in relatie tot de Vlaamse overheid en andere partners in de non-profitsector.

11

Het toekomstperspectief van de voorzieningen

De voorzieningen van het GO! staan nog voor grote uitdagingen. Eerst en vooral moeten ze hun plaats zoeken en innemen binnen het regionale jeugdhulplandschap. Dat vraagt om een analyse van de noden van cliënten en van het aanbod van jeugdhulpverleners in de buurt. Die omgevingsanalyse is nodig zodat de voorzieningen hun aanbod zo goed mogelijk kunnen afstemmen op de zorgvragen die er zijn en op het aanbod dat al bestaat. Die informatie is cruciaal voor hun beleidsplan. De voorzieningen van het GO! kunnen een complementair aanbod bieden of de capaciteitsdruk van bestaande voorzieningen en de wachtlijsten mee helpen aanpakken. Zij moeten regionaal sociaal ondernemerschap tonen.

Een omgevingsanalyse is ook nodig voor nieuwbouwprojecten. Wie bouwt krijgt van het VIPA een subsidie. Die subsidie vertegenwoordigt ongeveer 40 % van de totale bouwkost. De rest van het bedrag moeten voorzieningen zelf betalen. Dat kan via een lening van de scholengroep

of een lening bij het Rollend Fonds van het GO!. De terugbetaalbaarheid van het eigen aandeel vergt sterk financieel beleid. Om een aanvraag voor VIPA-subsidies te doen, moet een voorziening een zorgstrategisch plan indienen. Het zorgstrategisch plan beantwoordt voor wie de voorziening haar zorg zal organiseren, waarom die keuze gemaakt wordt en wat ze zal doen om haar ambities te bereiken, in afstemming met de zorggebruiker en zijn context, het team en de jeugdhulpverleners in de regio. Het zorgstrategisch plan heeft goedkeuring van de raad van bestuur nodig.

De ontwikkeling van nieuw aanbod en een zorgstrategie vereist een advies van het intersectoraal regionaal overleg jeugdhulp (IROJ). De kernopdracht van het IROJ is de monitoring van het jeugdhulplandschap in de eigen regio. Dat omvat de beleidscyclus van inventariseren, analyseren, remediëren, beleidsaanbevelingen formuleren en verbeteracties uitvoeren.

het Gemeenschapsonderwijs
Willebroekkaai 36 - 1000 Brussel

g-o.be

